

Figuren illustrerer de ulike faser i lyngheisyklusen. Copyright Lyngheisenteret.

Kystlyngheia er en landskapstype som finnes langs kysten av Atlanterhavet fra Portugal og nordover til Lofoten. Kystlyngheia i Skeisnesset er 3-4000 år gammel. Den holdes i hevd gjennom beiting fra husdyr og regelmessig brenning av lyngen. Skeisnesset er utvalgt som 1 av 23 referanseområder for kystlyngheia i Norge.

Kystlyngheia er ikke en naturgitt tilstand, men et kulturlandskap som er utvikla gjennom årtusener av skogrydding og beitedrift

Dette landskapet kan bare opprettholdes gjennom fortsatt beiting. Når den opphører kommer skogen tilbake. 90 % av lyngheiene er allerede borte. Det er derfor viktig å bevare noen representative områder.

Skjøtsel av kystlyngheia

Beiting er det viktigste skjøttelsiltaket. For å få gode beiter må lyngen brennes med jevne mellomrom.

Etter brenninga får vi en pionerfase der frø som ligger lagra i bakken spirer. Vegetasjonen preges da av gras og urter i en periode på flere år.

I byggefasen som følger etter, har røsslyngen kraftig vekst og tar over brannflatene. Mengden av lange, vintergrønne skudd gjør at det er nå den fungerer best som beiteplante.

Til slutt følger den modne fasen der planten vokser i høyden, åpner seg, og blir mer forvedet. I denne fasen er lyngen fortsatt viktig som beiteplante, i sær når det er mye snø.

Dersom brenning ikke gjennomføres på nytt får vi etter omkring 25 år en degenerasjonsfase der lyngen er så forvedet at den har liten verdi som beiteplante.

Røsslyng i blomstring. Røsslyng er en eviggrønn dvergbusk og en viktig næringskilde for husdyr på vinterbeite. Det er de grønne skuddene som beites. Navnet betyr «hestelyng» (gammelnorsk hross = hest) og stammer fra den tida hester gikk ute på beite om vinteren. Røsslyng ble også slått som fôr til kyrne, og dette forekom så sent som på 1940-tallet i Skeisnesset. Foto: Arnfinn Holand.

Sauer på vinterbeite i Skeisnesset. Foto: Erik Stenvik

Lyngbrenning i Skeisnesset ivaretar de biologiske og kulturhistoriske verdiene i området og gir godt vinterbeite til husdyrene. Langs turstien kan du studere hvordan lyngen utvikler seg etter brenning. Lyngen på vestsida av stien ble brent i 2001. Lyngen til høyre mot steinrøysa ble brent i 2012. Foto: Arnfinn Holand.

Lyngbrenning i Skeisnesset

I en lang periode var skjøtselen av lyngheia i Skeisnesset mangelfull og skogen på veg tilbake. I seinere år er store arealer rydda og målet er å fornye den gamle røsslyngen gjennom brenning.

Brenninga foretas på vårvinteren når det er frost i bakken. Det foregår etter en plan som gir en mosaikk av ulike utviklingsstadier av lyngheia.

Byggefase

Moden fase

Degenerasjonsfase

Utviklingsstadier etter brenning av lynghei. Foto: Arnfinn Holand

